

काठमाण्डौ : प्रधानमन्त्री प्राकृतिक प्रकोप उद्धार कोषका लागि सम्माननीय प्रधान मन्त्री सुशील कोइरालालाई सेवाकेन्द्रको तर्फबाट रु ३,०३,३१३/- को चेक हस्तान्तरण गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी राजयोग सेवा केन्द्र नेपालका निर्देशक राजयोगीनी राज दिदीज्यू एवं ब्रह्माकुमार रामसिंह ।

गौडाकोट, नवलपरासी : सात दिवसीय राजयोग शिविरको उद्घाटनपश्चात् कैलाश आश्रमका पीठाधीश समानन्द गिरिज्यूलाई ईश्वरीय उपहार प्रदान गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी लक्ष्मी दिदी साथमा ब्रह्माकुमार अर्जुन एवं ब्रह्माकुमार राजु ।

मनोहरी, मकवानपुर : एक दिवसीय तनाव व्यवस्थापन कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी सुशीला दिदी, ब्रह्माकुमारी सङ्गीता, प्रशिक्षक डा.बालकृष्ण थापा, गा.वि.स. सचिव मीन प्रसाद कोइराला तथा अन्य ।

दाजीलिङ : 'राजयोगद्वारा स्वस्थ तथा सम्पन्न समाज' विषयक कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुहुँदै माउन्ट आबूबाट पाल्नुभएका ब्रह्माकुमार आत्म प्रकाश, ब्रह्माकुमारी मुना एवं वविता, टी.आर. शर्मा, ओम नारायण गुप्ता साथमा ब्र.कु. रोहित ।

नष्टोमोहा स्मृतिर्लब्धा

ब्रह्माकुमार रामलखन, शान्तिवन, आबुरोड

कुनै पनि प्रकारको शोक मोहको मनोवृत्तिको कारणले नै हुन्छ । कुनै पनि संकट हामीलाई त्यति नै दुःखदायी लाग्दछ जति त्यस घटनाप्रति हामीमा लगाव हुन्छ । कोही व्यक्ति जति नै आत्मीय भए पनि मर्दा सँग-सँगै जान सकिदैन । मृत्युपछि साधन, सम्बन्धी र सुविधालाई मात्र होइन शरीरलाई पनि छोडेर जानुपर्छ । धेरै मानिसहरू रुन्छन्, व्याकुल हुन्छन् तर हरेक व्यक्तिले यो यात्रा एकलै नै गर्नुपर्दछ । यी स्थूल परिवार सदस्यहरू यही नै छुटिन्छन् तर ज्ञानी योगी आत्माहरूको सारा परिवार नै साथ-साथै जान्छ । योगी आत्माहरूको उच्च 'धारणा' नै पिता समान पालना दिने खालको हुन्छ । उनीहरूको पवित्रता नै सुख शान्तिको जननी बन्दछ । शान्ति-पत्नी हुन् भने स्नेह भाइ र दया बहिनीसरह हुन्छन् । सुकर्म पुत्र र करुणा पुत्रीले जस्तै सुख दिदै साथ-साथै जान्छन् । पूरै परिवार संस्कारका रूपमा आत्माको साथमा जान्छन् । पुनर्जन्म लिएर जबसम्म आत्माले यिनीहरूको सुफलको भोग गर्दैन तबसम्म सद्गुण क्षिण हुन सक्दैन । यस्ता सद्गुणले ज्ञानी आत्माहरूको योगी जीवन परम सुन्दर बनिरहन्छ ।

लौकिक परिवारमा कुनै दुर्घटना भयो भने सम्बन्धी व्याकुल भएर विलाप गर्न थाल्छन् परन्तु टोलमा मृत्यु हुँदा हामीलाई त्यति शोक हुँदैन । आफ्नोपनको प्रगाढताका कारण व्याकुलता धेरै बढ्दछ । अखबारमा छापिएको मृत्युको खबरलाई देखेर हामी सहजै पन्ना पल्टाइदिन्छौं । दुनियाँमा कति मानिस मरिरहन्छन् तर थोरै पनि फरक पर्दैन । माया मोहको भ्रम जालमा अल्झिएर हामी जीवन जिइरहेका हुन्छौं । कसैको न जन्म उसका हातमा छ, न मृत्यु । हामी आफ्नो जीवनलाई जानेर जिइरहेका हुँदैनौं । त्यसैले जीवन पनि हातमा छैन । स्मृति स्वरूप आत्माको अर्थ हो— ऊ हर कर्म परमात्मा समान जागृत भएर गर्दछ । उसले सबैप्रति शुभभावना शुभकामना लुटाइरहन्छ । स्वयं सन्तुष्ट रहेर सबैलाई सन्तुष्ट पार्दछ । सम्बन्ध सम्पर्कमा पनि बेहदको निःस्वार्थ सेवा भावनाद्वारा पुण्यको खाता पढाइरहन्छ । पुरुषार्थ बढाउँदै प्रारब्ध जमा गर्दछ । निमित्त र निर्माण भावका कारण सदा खुसी रहन्छ । अब मोहको भ्रुटो सपनालाई पीठ गरिदिऔं । अन्यथा

खाली हात जबर्जस्ती विदा लिनुपर्नेछ । तपाईं बिन्दी हुनुहुन्छ, परमपिता परमात्मा बिन्दी हुनुहुन्छ त्यसैले मोह जाल फैलाउनुको सट्टा हर घटनापछि पूर्ण विराम लगाइदिनुहोस् ।

टोलमा आगो लाग्यो र आफ्नो घर बच्चो भने शोक हुनुपर्ने ठाउँमा हर्ष हुन्छ । यदि मेरो घर जल्यो र अरूको घर बच्चो भने हाम्रो चिन्ताको सीमा रहँदैन । यस्तो मनोवृत्ति नै विपत्तिको जड हो । यसैबाट अनेकौं रोगहरू पैदा हुन्छन् । विकारका कारण मानसिक रुग्णता बढ्नाले शारीरिक रोग प्रगाढ हुन जान्छ । कामुकताको कारण बात, लोभको कारण कफ र क्रोधको कारण पित्त बढ्नाले सन्निपातको स्थिति बन्छ । बाल्यकालदेखि नै मोहको वशीभूत बनेको हुनाले व्यवहारमा अभै मोहग्रस्त बन्दछ । आदती भएपछि अनेक प्रकारका सम्बन्धमा फँसिन्छ । जो आफ्नो होइन त्यसैलाई आफ्नो मान्न थाल्दछ । घर, जग्गा-जमिन र पदप्रति अटुट मोह नै व्याधीको कारण बन्दछ । जति-जति म र मेरोलाई समातेर बलियो बनाइन्छ त्यति नै मोह बढ्दै जान्छ । जति-जति संकुचित, स्वार्थी र लोभी बनिरहन्छ त्यति मोह बढ्दै जान्छ । लोभ र मोह एउटै सिक्काका दुई पाटा हुन् ।

क्रोधाद्भवती सततोः सततोः स्मृतिविभ्रता ।
स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥
अर्थात् आसक्तिपूर्ण कामनाहरूको पूर्ति नहुनाले क्रोधको उत्पत्ति हुन्छ । क्रोधबाट मूढता पैदा हुन्छ । मूढताबाट स्मरण शक्ति कमजोर हुन्छ । त्यसपछि भ्रम पैदा हुन्छ । भ्रमरूपी भयबाट बुद्धिको नाश हुन्छ फलतः व्यक्ति नष्ट हुन्छ । एकदिन त्यो महाविनाशको समय आउने नै छ जब सबैले सबैकुरा छोडेर जानैपर्छ । यहाँसम्म कि निकटतम सम्बन्धी शरीर पनि छुट्दछ । जब सबैकुरा छोड्नु नै छ भने ममत्वको जन्जालमा किन फँस्ने । जो आफ्ना होइनन् तिनलाई आफ्नो सम्झने भ्रम किन गर्ने ? अकबर इलाहावादीले पनि भनेका छन्—
दुनियाँमा छु, दुनियाँको जागिरे होइन, बजारमा छु तर खरिद गर्दिनँ । यो दुनियाँ नाटकशालाको साथै बजार पनि हो । बजारबाट आवश्यक चीजहरू

शिव भगवानुवाच

कुनै पनि लौकिक वा अलौकिक कार्यमा सफलता प्राप्त गर्नका लागि विशेष नियन्त्रण शक्ति र निर्णय शक्तिको आवश्यकता हुन्छ किनकि जब कुनै पनि आत्मा तिम्रो सम्पर्कमा आउँछ भने पहिले चिन्नुपर्ने हुन्छ- कुन चीजको आवश्यकता छ, उसको अवस्थालाई हेरेर उसको चाहना अनुसार उसलाई तृप्त गर्नु र स्वयंको नियन्त्रण शक्तिद्वारा अरुमा आफ्नो अचल स्थितिको प्रभाव पार्नु- यिनै दुई शक्तिहरूले सेवाको क्षेत्रमा सफलतामूर्त बनाइदिन्छन् ।

सम्पादकीय

खुशीका सर्तहरू

सुखको चाहनालाई पूर्णविराम दिनसक्नुको अर्को विकल्प नै खुशी हो । सुख बाह्य अनि खुशी अन्तर संसारमा आधारित हुने गर्दछ । सुख भएर पनि खुशी नहुनेहरूको संख्या अनगिन्ती छन् र खुशी भएर सुखको अनुभूति गर्नेहरूको संख्यामा तुलानात्मक बढी हुने गर्दछ ।

सामान्यतया खुशीका लागि तीन सर्तहरूको समिश्रण हुनु अति आवश्यक रहन्छ ।

१) चुनौतिको स्वीकार (Challenge Acceptance) मान्यता छ- चुनौतीको धर्म आउने र डस्ने, मनुष्यको धर्म हो सके सामना गर्ने, नसके मुस्कुराउने । प्रतिक्रियाबाट जतिसक्थो, बचेको अति राम्रो । आफ्नो क्रियाको पहिचान गरेर निरन्तर अगाडि बढ्नु कला हो । क्रियाशीलतामा अलिकति पनि समझौता गरिनु हुँदैन । यो आवश्यक छ । मानसिकरूपमा स्वस्थित मनुवाले प्रतिक्रियामा आनन्द र सफलता देख्दछ, सत्य फरक छ । आकाशलाई प्रतिक्रिया व्यक्त गर्नुहोस्, मज्जाले फर्केर थुकिदिनुहोस् अनि परिणाम, अनुमान लगाउनुहोस् आफैँ । चुनौती सक्षमहरूसँग सहकार्य गर्न रुचाउँछ । जति-जति सक्षमताको औसत प्रगाढ हुन थाल्दछ, चुनौतीले पनि आफ्नो काँचुली बदल्न थाल्दछ । क्रम हो यथार्थमा ।

२) नियन्त्रण (Control) : चुनौतीका बीच अब संभावना के हुन सक्छ, खोजीको विषय हो यो । नियन्त्रण बाहिरको चुनौतीलाई तत्काल समझौता गरिहालौं, अन्यथा मानसिक ऊर्जा समाप्त पारिदिन्छ । हुन र गर्न सकिने पक्ष के-के होलान्, आफैँलाई प्रश्न लगाउनुहोस् । अन्तरमनले तत्काल व्यक्तिलाई मार्ग प्रशस्त गर्न थालिहाल्छ । मनको गहन आवाजलाई पहिलो प्राथमिकता दिइहालौं । एउटा कुन्तराबाट नै सही, शुरु त गरिहालौं । पाहाडजस्तो प्रतीत हुने चुनौती पनि कालान्तरमा खेलजस्तो लाग्न थाल्दछ । अपेक्षालाई कम गरौं, यो पनि दुःखको प्रमुख कारक भएर देखा पर्दछ । शुरु आफैँबाट गरौं ।

हिँड्दै गर्दा अति चर्को घाम लाग्यो, अब व्यक्तिको नियन्त्रणमा सामान्यतया गर्न सक्ने पक्ष के के हुनसक्लान् ? चर्को प्रतापबाट बच्न, विचार गरौं ।

३) सम्बन्ध (Connect) : अन्तःसशक्त पक्ष । अति रमाइलो अनि पूर्ण शाश्वत । मानसिक रूपमा कति व्यक्तित्व ऊर्जावान् छ, सफलताको मापन पक्ष हो यो । स्वयम्सँगको स्पष्टता नै बाह्य सफलताको आधार हो । स्पष्टताका लागि आन्तरिक सम्बन्ध जिम्मेवार रहन्छ । सर्वोच्च शता परमात्मा, शक्तिका अजस्र स्रोत, जगत् नियन्ता परमात्मासँगको सामीप्यले व्यक्तिलाई सशक्त बनाउँछ र क्रियाशीलतामा सघाउँछ । सहजताका लागि यसलाई राजयोगको अभ्यास भनेर बुझ्नु पर्छ । योगहरूमा राजा । सहजता पूर्वक पनि गर्न सकिने । समायानुकूल यसको प्रयोगले मानसिकता सकारात्मक, शक्तिशाली, उद्देश्यपूर्ण एवम् समृद्धिशाली हुने क्रम बढ्दछ ।

समृद्धिले सफलतालाई आकर्षण गर्न थालिहाल्छ । समृद्धिको स्रोत नै महसुसता हो । यो पनि ससर्त रहन्छ । महसुसताको दायरा जति फराकिलो होला, कयौं गुणा थपिएर सफलता हात लाग्न थाल्दछ ।

यो जगत्मा सबैभन्दा राम्रो मान्छे को होला ? एक सभाका बिच प्रश्न । अनेकौं जवाफहरू आए । अन्ततः व्यक्ति स्वयम् नै भन्ने भएपछि, सबै आफ्नै अनुहारको दर्शन किन नगर्नु त ? आफ्नै विशेषताको स्मृतिको आरती किन नगर्नु ? राम्रो लाग्यो सभालाई । यथार्थता हो, सम्भव भएसम्म आफ्नै अन्तरमनसँगको सम्बन्ध अनिमात्र दोस्रो खुडकिलोमा परमात्मा शिवबाबासँगको प्रेमपूर्ण सम्बन्ध । ऊर्जाको आधार ।

पटक-पटक आफ्नो मनलाई मनाउन थालौं । म भएर छु.....ईश्वरले मलाई मेरो आवश्यकताअनुरूप कुटी-कुटी दिइने सक्नुमाको छ । केवल प्राप्त वस्तुको प्रयोगमा मलाई जुट्नु छ । म सन्तुष्ट छु । सफलता मेरो जन्मसिद्ध अधिकार हो । म मास्टर सर्वशक्तिवान् हुँ..... आदि । दिव्य बुद्धिसँगको समझदारीपूर्ण वार्तालाप, अन्ततः खुशीको मूल राजमार्ग बन्नपुग्ने छ ।

जीवन, फगत व्यक्तिको रोजाइको परिणाम हो । सुख र दुःख मनको अवस्था हो ।

कसैले यसो भनेका छन् :-

“विन्दाश मुस्कुराओ, क्या गम है, जिन्दगी मे टेन्सन किसको कम है ।

अच्छा वा वुरा केवल भ्रम है, जिन्दगी का नाम ही कभी खुशी और कभी गम है” ।

-ब्रह्माकुमार विजयराज सिग्देव

इच्छा शक्ति, ज्ञान शक्ति र क्रिया शक्ति

ब्रह्माकुमार, भागवत, गारायणगढ

एक दिन आफ्ना प्रजावत्सल राजालाई भेट्न भनी एउटा शहरबाट एकजना व्यक्ति दरबारमा पुगे । राजाले ती व्यक्तिलाई राम्ररी सत्कार गर्न भनी आफ्ना कर्मचारीलाई आदेश दिए, सत्कार भयो पनि । दर्शन भेटका लागि जब ती व्यक्ति राजाकहाँ गए ती व्यक्तिलाई राजाले भने- तिमिले आफूले जे जानेका छौ त्यो कला हामीलाई देखाऊ । अरू विशेष कला त ऊनीसँग केही थिएन तर आफू खानासँग सम्बन्धित व्यवसायी भएकाले विभिन्न खानाका परिकार बनाएर खुवाएछन् ।

उनी घर गए । उनले बनाएको खानाको परिकारले अरूलाई प्रभाव पार्यो नै, धेरै प्रभाव चाहिँ राजकुमारलाई पारेछ । धेरै समय नबित्दै ती राजकुमारले त्यस्तै खाना खाने तीव्र इच्छा जाहेर गरेछन् । राजाले त्यस्तै प्रकारको खाना बनाएर खुवाउनका लागि दरबारमा रहेका सबै भान्सेहरूलाई बोलाएर बनाउन लगाए तर राजकुमारले चाहेजस्तो खाना बनेन । राजाले राजकुमारलाई भने- तिमि आफैँ त्यस्तो खानाको परिकार बनाएर हेर । राजकुमारले प्रयास त गरि हेरे तर स्वादले सन्तुष्टि दिएन । राजकुमारले राजासँग त्यस्तै स्वादको खाना खाने ढिपी गरि रहे । अरू केही नलागेपछि राजाले तिनै शहरका व्यक्तिलाई बोलाएर खाना बनाउन लगाउनुपर्ने भयो, बोलाइयो पनि । राजकुमारले चाहेजस्तो भोजन बन्यो उसको इच्छा पूरा भयो ।

शरीर कमजोर भएर ओछ्यानमा पल्टिरहेका वृद्ध मातालाई चिया खाने इच्छा हुन्छ, कसरी पकाउनुपर्छ भन्ने तरिका ज्ञान पनि हुन्छ तर उठेर पकाउन सकिँदैन, अरुकै आशामा बसिरहनुपर्ने हुन्छ । यहाँ इच्छा शक्ति पनि छ, ज्ञान शक्ति पनि छ तर क्रिया शक्ति नहुँदा चिया आफैँ पाक्दैन, अरूको भर पर्नुपर्दछ ।

हरेक कार्य पूरा हुनका लागि तीन कुराको आवश्यकता पर्छ । ती हुन्- इच्छा शक्ति, ज्ञान शक्ति र क्रिया शक्ति । प्रत्येक मानिसमा यी तीनैवटा शक्ति हुन्छन्, तर सबैमा एकै मात्रा भने नहुन पनि सक्छ ।

अपवादलाई छोडेर सबै मानिसमा इच्छा शक्ति हुन्छ । इच्छालाई पूरा गर्नका लागि अरू दुई शक्तिको आवश्यकता पर्दछ । ज्ञान शक्ति र क्रिया शक्ति । मानिसमा भएको इच्छालाई पूरा गर्नका लागि पहिलो सर्त हो ज्ञान शक्ति, त्यसपछि त्यो ज्ञानलाई कार्यान्वयन गर्न चाहिन्छ क्रिया शक्ति । ज्ञान शक्ति आर्जन गर्न कि त पढ्नुपर्छ कि चाहिँ परेर जान्नुपर्छ ।

बाँकी ५ पृष्ठा.....

परिवर्तन शक्तिद्वारा व्यर्थ संकल्पको बहाबलाई समाप्त गर ।

शिवबाबा

चैतन्य शक्ति र जड शक्ति बीच तालमेल

ब्रह्माकुमार रामसिंह ऐर, काठमाण्डौ

चराचर जगत्को सुन्दरता र उपादेयता चैतन्य शक्ति (पुरुष) र जड शक्ति (प्रकृति) को बीचको तारतम्य र समरसतामा निर्भर गर्दछ । अनादि कालदेखि अनन्त कालसम्म चलिरहने यस बेहद बनी बनाउ ड्रामामा दुवैको उपस्थिति जतिको त्यति रहन्छ । दुवै शक्ति मध्ये कसैलाई बढाउन पनि सकिदैन न त घटाउन नै सकिन्छ । विज्ञान विद्याका अध्ययन कर्ताले यस सिद्धान्तलाई भौतिक पदार्थको शक्तिमा लागु हुने कुरा सत्य मान्दछन् तर आध्यात्मिक विज्ञानले यो सिद्धान्त चैतन्य शक्ति आत्माको संख्यामा पनि घटबढ हुन सक्दैन भन्ने जिकीर गर्दछ । विज्ञानले भौतिक शक्तिलाई एउटा रूपबाट अर्को रूपमा रूपान्तरण गर्ने तथ्यलाई स्पष्ट गर्दछ । तर चेतन शक्ति आत्मा आफैमा भाँचिने वा टुक्रा टुक्रा (split, disintegrate) हुने चिज होइन यसको अस्तित्व एकात्मक (identical) नै रहन्छ । तर समय अनुसारको यसको गुण स्वभावमा भने फरक हुन सक्दछ ।

भौतिक शक्ति अर्थात् पदार्थ आदिकाल वा मौलिक अवस्थामा आफैमा व्यवस्थित हुन्छ । जसलाई अध्यात्मको भाषामा प्रकृतिको सतोगुणी अर्थात् सतोप्रधान अवस्था भनिन्छ । अर्को शब्दमा यसलाई प्रकृतिको शुद्ध, अनुशासित अवस्था (well disciplined stage) बाट पनि सम्बोधन गर्न सकिन्छ । यस अवस्थालाई प्रकृतिको अत्यन्तै सुखकारी र मनमोहक रूपमा लिन सकिन्छ । अर्थात् प्रकृतिको शक्ति पूर्णतः शुद्ध शालिन र स्वच्छ हुन्छ । जहाँ रति भर पनि प्रदूषणको समस्या हुँदैन । प्रकृतिका शक्ति र साधनहरूले स्वतन्त्र रूपमा सबै प्राणीलाई प्रचुर मात्रामा दिने काम गरिरहेका हुन्छन् । जमिन, जल, अग्नि, वायु र आकाश सबै प्राणी र वनस्पति जगत्का लागि सहयोगी र सेवाधारी वा दाताका रूपमा निरन्तर हाजिर रहन्छन् । पृथ्वी अत्यन्तै ऊर्बरा र स्थिर अवस्थामा हुन्छ । नदी, भरना, ताल, सागर, महासागरको जल शुद्ध तथा स्वच्छ र खुस्कुदार हुन्छ । तेज निरन्तर अनुकूल तापक्रममा रहन्छ भने वायु अति मधुर र शीतलता प्रदान गर्ने हुन्छ, हुरी, तुफानका रूपमा कहिल्यै पनि देखा पर्दैन । आकाश तत्त्व पनि निकै सन्तुलित रहन्छ जसले गर्दा अति तापक्रम आदि हुने अवस्था रहँदैन । सबैलाई चाहेभन्दा बढी कुरा प्रकृतिले प्रदान गरिरहेको हुन्छ तथापि यसमा कुनै प्रकारको असन्तुलनको अवस्था सिर्जना हुँदैन ।

त्यसै गरी चेतना सत्ता पनि आरम्भका दिनहरूमा पूर्ण सतोगुणी र सतोप्रधान अवस्थामा रहन्छ । अर्थात् सर्वगुण सम्पन्न, १६ कला सम्पन्न रहन्छ । आत्मामा दिव्य गुण र शक्ति पूर्ण रूपमा रिचाज भएको हुँदा निर्विकार, संयमित र स्वअनुशासित हुन्छ । उसको मन-वचन र कर्ममा एकरूपता रहन्छ । यी तीनै कुरामा व्यक्ति समरस अवस्थामा रहने हुँदा मानिसको जीवनमा समस्याहरूको कुनै गुञ्जायस रहँदैन । अझ मानिस देवताका रूपमा हुने हुँदा उसमा शान्ति, प्यार, पवित्रता, खुशी र शक्तिका मौलिक गुणहरू जन्मजात संस्कारका रूपमा रहन्छन् । स्वप्नमा समेत कुनै प्रकारको नकारात्मक संकल्प र भावना हुँदैन । आत्मा आन्तरिक रूपमा नै बेदाग हीरा (flawless diamond) का रूपमा रहन्छ । संकल्प, भावना र चित्तवृत्ति नै उत्कृष्ट र शुद्ध रहेको हुन्छ । वचन, कर्म र व्यवहारमा कुनै पनि प्रकारका कमी-कमजोरी हुने प्रश्न नै रहँदैन । मानिसको शील, स्वभाव, चालचलन अत्यन्तै शिष्ट, सभ्य र सम्मानजनक रहन्छ । मानिस पूर्णरूपमा मर्यादामा उत्तम रहन्छ । उसबाट केवल सुख, खुशी र सन्तुष्टता दिने काम हुन्छ । कुनै पनि प्रकारको कामवृत्ति अर्थात् वासनावृत्ति, कामना, अनेक प्रकारका इच्छा आकांक्षा र स्वार्थवृत्तिको नामो निशान हुँदैन । आन्तरिक समूह शक्तिको उच्चतम सुसंगठित र सौहार्दमय सम्बन्धमा आबद्ध रहन्छ । चैतन्य शक्तिको उच्चतम अवस्था नै भौतिक शक्ति अर्थात् जड शक्तिलाई समेत सकारात्मक प्रभाव दिने आधार बनेको हुन्छ ।

सौर्यमण्डलको सबैभन्दा वरदानी ग्रहका रूपमा केवल पृथ्वी मात्र विद्यमान छ । कुदरतले यसलाई जीवनाधारका सबै तत्त्वहरू सन्तुलित र प्रचुर मात्रा प्रदान गरेको छ । भौतिक ऊर्जाको श्रोत सूर्यबाट समेत यसको दुरी यथोचित रूपमा अवस्थित छ जसले गर्दा न त औधि तपाक्रमका कारण उम्लिने अवस्था छ न त अति चिसोका कारण जम्ने (freeze हुने) अवस्था छ । अतः

यस ग्रहमा नै प्राणी र वनस्पतिहरू जन्मने, बढ्ने, विकसित हुने तथा उम्लिने, फल्ने र फुल्ने वातावरण छ जबकि अन्य ग्रहहरू यस वरदानबाट ठगिएका छन् । यसरी नैसर्गिक रूपमा अनेक उपहारको वरदानका बावजुद पनि वर्तमानमा यस पृथ्वीमा किन गडबडी, खलबली र खैलाबैला मच्चिएको छ । प्रकृतिमा अनेक प्रकारका विप्लवहरू, संकटहरू आइरहेका छन् । भूकम्पको प्रहार, सामुद्रिक तुफान सुनामी, टर्नाडो आदिबाट बस्ती, शहर र मानव प्राणीको विनाश हुने गरेको छ । विश्वको तापमान बढ्नाले एउटा समस्या छ भने जमिन, जल समुद्रमा भएको प्रदूषणले अनेक प्रकारका प्रजातिहरूको अस्तित्व मेटिँदै गइरहेको छ । जमिन, जल, वायु आदि प्राणीका प्राणाधार कुरा हुन् भने तिनीहरू नै दिन प्रतिदिन प्राण घातक बन्दै गइरहेका छन् । यो सबै हुनुको कारण के होला जान्नु पर्ने र सोच्नु पर्ने विषय छ ।

खोजी गर्नु पर्ने पक्ष के भने गल्ती कहाँबाट शुरु भयो ! यसका लागि प्रथम

अध्यात्म-विज्ञान

पुरुष चेतन शक्ति मानव आत्मा नै हो । सर्व श्रेष्ठ बुद्धि, विवेक र ज्ञानको धनी मानव आत्मा जब देहभान शरीरको भानमा आउनुको कारण कुबुद्धि र विवेकहीन बन्दछ उसले आफ्ना मूल मर्यादा र मूल्यहरूको उल्लंघन गर्दछ । अर्थात् दैहिक आकर्षणमा आएर विकाराधीन बन्दछ

जसले गर्दा उसमा एकपछि अर्को विकारहरूको प्रवेशता हुँदै जान्छ— काम, क्रोध, लोभ, मोह, अहंकार । जब यी विकारहरू शसक्त बन्दै जान्छन् त्यस अवस्थामा उसका मौलिक गुणहरू निष्क्रिय हुँदै जान्छन् । शान्ति, प्रेम, पवित्रता, खुशी आदि कमजोर हुँदै जाँदा विवेकको घाँटी समेत निमोठ्ने काम हुन्छ । यस प्रकारले चैतन्य शक्ति आत्मा क्रमबद्ध रूपमा सतोप्रधानको स्टेजबाट सतो, रजो र तमोतिर ओरालो लाग्दछ अर्थात् आत्माको आन्तरिक शुद्ध शक्ति क्षीण हुँदै जान्छ । मानिसको स्व-अनुशासन भङ्ग हुन्छ । उसको संयमको रेखा टुट्दछ । ऊ अब इन्द्रिय-कर्मेन्द्रिय रूपी कामदारको वश हुनगर्दा कामना-वासनाको दास बन्दछ । यसबाट चेतन शक्तिको चित्तवृत्तिमा अशुद्धी, बुद्धिमा मलीनता र संस्कारमा आसुरीयता पैदा हुन्छ । चैतन्य शक्ति आफैमा क्षतविक्षत, भद्रगोल र चौपट हुन पुग्दछ । आफ्ना कमजोरीहरूलाई महसुस गर्दा गर्दै पनि त्यसको कुचक्रबाट स्वयंलाई उन्मुक्त गर्ने उसमा हैसियत र शक्ति रहँदैन ।

चैतन्य शक्तिको खलल र डामाडोल स्थिति नै प्रकृतिका शक्तिहरूलाई उपद्रु गर्न उस्काउने कारक तत्त्व बन्दछ । यो वास्तविकता हो । मानव मनका दूषित तरंगहरू प्रकृतिका कणकणलाई परिचालन गर्ने आधार हुन् । मानव मनको प्रदूषण नै बाह्य जगत्को प्रदूषणको मूलाधार हो । किनकि मानव मनको विकृत अवस्थाको प्रतिबिम्ब नै उसको कर्म र व्यवहारमा आउने गर्दछ । भनिन्छ प्रकृतिले मानवको आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्न प्रचुर मात्रामा प्रशस्त श्रोत प्रदान गरेको छ तर उसको लोभको लागि होइन । हाल प्रकृतिको अत्यधिक शोषण र दोहन हुनु लोभ-लालचबाट परिचालन हुनु हो । जसले गर्दा प्रकृतिको सन्तुलन खल्बलिएको छ ।

वस्तुतः चैतन्य र जड शक्तिमा पैदा भएको प्रदूषण र तमोप्रधान अवस्थालाई पुनः मौलिक रूप दिन वर्तमान समयमा नित्य परमपवित्र शक्ति सर्वशक्तिमान् परमात्माले मानवको अन्तःकरणको पूर्ण सुधार गर्न एवं सुसंगठित गर्न ज्ञान-योगको शिक्षा दिइरहनुभएको छ । यस शिक्षाबाट नै मानव-आत्मा आफ्नो आन्तरिक सुधार र परिवर्तन गर्न सक्षम बन्दछ । ऊ पुनः दिव्य गुणको धनी बनेर शुद्ध प्रकम्पनहरू प्रवाहित गर्न योग्य बन्ने छ भने उसका प्रत्येक कर्महरू सत्कर्म बनी सन्तुलन कायम गर्न सफल हुनेछन् । फलतः मानव आत्माको यस्तो सकारात्मक सुधार, चराचर जगत्का सबै तत्त्व तथा वनस्पती र अन्य प्राणीलाई समेत सतोगुणी बनाउन सघाउने छन् । यसको सूक्ष्म प्रभाव अदृश्य रूपमा सबैतिर प्रभावकारी ढंगले पर्ने छ । तत्त्वहरू पनि सतोगुणी बनी सुखकारी बन्ने छन् । चिरकालसम्म प्रकृतिमा कुनै पनि प्रकारको प्राकृतिक प्रकोपका घटनाहरू घट्ने छैनन् । चैतन्य शक्ति र जड शक्तिका बीच सुन्दर तालमेल रहने छ । एक सुन्दर, सुखद ऐश्वर्य सम्पन्न दुनियाँको स्थापन हुनेछ । ❀

अनेकतामा एकता हुनु नै विश्वको ठूलो धर्म हो ।

— महात्मा गान्धी

चम्सुर (Garden Cress)

चम्सुर साग, चन्द्रशूर, Garden Cress, Lepidium sativum :
चिन्नाटी : यो एक फिट अग्लो सेतो फुल्ले र चम्सुर साग धेरै मिठो हुन्छ । यसको गेडा चेटो रातो-रातो हुन्छ । प्राकृतिक मल-जलद्वारा खेती गरी ताजा धोएको मसिनो पारी अरू साग-सब्जीमा पाक्ने बेलामा मिसाइदिनुपर्छ । **गुण-धर्म :** यो वेदनाशामक, त्रिदोषनाशक, विजातीय द्रव्य निष्काशक, बास्नादार, रक्त-वृद्धि-दायक, अग्निकारक, रुचिकर, पौष्टिक मानिन्छ । **स्वाद :** मिठो, केही टर्रो । **स्वभाव :** गरम-शामक । **प्रयोग हुने अङ्ग :** सबै भाग । यसको हरियो साग रसले पेटका सबै घाउहरू अल्सर र अर्बुद रोग (क्यान्सर)मा तत्काल शुभ-फाइदा गराउँछ । **मात्रा :** आधा-एक मुट्ठी साग, रस/लेदो १०-१५ ग्राम काँढा पानी आधा-एक माना, बीज ३-५ ग्राम ३-५ पटक । चिसो, रुघा, खोकी ज्यान दुख्ने, जोर्नी दर्द, शरीर मर्केमा चम्सुर सागले फाइदा गर्दछ । दिनमा एककिलोपकाएर प्राकृतिकपाकबनाईखानजान्योभनेमानवस्वास्थ्यलाईलाभ पुऱ्याउँछ । २-३ हप्ता नियमित साग खानाले शरीरमा विजातीय द्रव्य निकाल्छ । मुसा, खटिरा, कुष्ठ, दाद, उन्डीफोर, दुबी आदि चर्म रोगमा विशेष फाइदा पुऱ्याउँछ । यो चिसो हावा पानीमा राम्रो खेती हुन्छ । यसको बीजलाई दूधमा खीर पकाई खाँदा बल बढाउँछ र पौष्टिक हुन्छ । यसको हरियो रस/लेदो ३०-५० ग्राम पिउने र टुक्रा चुस्दा आशातीत लाभ मिल्छ ।

स्वास्थ्य रहस्य
HEALTH

चिप्ले भिण्डी (Lady's Finger)

चिप्ले भिण्डी, रामतोरिया, Lady's Finger, Abelmoschus esculentus: चिन्नाटी : यो सर्वत्र खेती गर्नुपर्ने ३-५ फिट अग्लो, फूल सेतो, फल लाम्चो भित्र सेता दाना हुन्छन् । वैशाख-जेठमा रोपेर ३ महिनादेखि ६ महिनासम्म खाइन्छ । यो उष्ण तथा समशीतोष्ण जलवायुका हरेक माटोमा पाइन्छ । यसमा प्रशस्त रेशा र चिप्लोपन हुन्छ । **गुण-धर्म :** यो पौष्टिक पाचक र सर्वोपयोगी, पेटशुद्धिकर, बलवर्धक, पित्तहर मानिन्छ । **औषधीय उपयोग :** यसले कब्जियत, सुक्खा आन्द्रा, हर्षा, ग्यास्ट्रिक रोग र समस्यामा फाइदा गर्छ । प्राकृतिक पाक अर्थात् नभुटिकन पानी राखी भोल रस पारिएकाले लाभ गर्छ । काँचै पनि खान सकिन्छ । यसले मुटुरोगमा लाभ गर्ने, तागत दिने, पेटका घाउलाई हित पुऱ्याउँने हुन्छ । कलिलो एक पाउका दरले दिनमा ३-५ पटक खाँदा गतिशील लाभ पुऱ्याउँछ । छिप्पिएको ३-५ वटा फल विभिन्न साग-सब्जीसँग मिसाउँदा धेरै लाभ मिल्छ । गेडाले शक्ति प्रशस्त दिन्छ ।

स्रोत : आधुनिक जडिबुटी विज्ञान
 लेखक: योगी धर्ममहारस

अचम्मको इनार

एक समयमा लुइस नाम गरेको एउटा बालक थियो । सधैं कोठामै बसी पल्टिरहनु अथवा चुपचाप टी.भी. को सामुन्ने बसिरहनु नै उसको मन पर्ने काम हुन्थ्यो । एकदिन ऊ बाहिर डुलन निस्कँदा एउटा सानो बामपुङ्के जंगलको बाटो हुँदै छिटोछिटो हिँडेरहेको देखेर आश्चर्यमा पर्‍यो । बामपुङ्के रिसाएर यति कराउँदै र मुर्मुराउँदै थियो कि उसले माथि पहाडबाट एउटा ठूलो ढुंगा आफूतिर खसिरहेको होसै पाएन । त्यो देखेर लुइस बामपुङ्केलाई बचाउन अगाडि हुत्तियो । आफूलाई बचाएकोमा बामपुङ्केले लुइसप्रति आभारी हुँदै आफू बस्ने एउटा गोप्य ठाउँ हेरेर जान आग्रह गर्‍यो ।

यसरी उनीहरू पहाडमा हिँड्दै जाँदा एउटा इनारनिर आइपुगे । “यो जादुई इनार हो” बामपुङ्केले व्याख्या गर्‍यो । छिन-छिनमा कुनै विशेष उपहार यसबाट निकलिरहन्छ र त्यतिबेला यहाँ हुने जो सुकैले पनि तिनीहरूलाई प्रयोग गर्न र तिनको आनन्द लिन सक्छन् ।

नभन्दै त्यतिखेरै एकदम सुन्दर साइकल त्यस इनारबाट देखापर्‍यो । “के म यसलाई राख्न सक्छु ?” लुइसले सोध्यो । “निश्चय नै, यो तिम्रै हो, मजा लेऊ ।” लुइसले यसलाई निरीक्षण गर्‍यो र विस्तारै चढेर हेर्न चाह्यो । तर एकैछिनमा त्यो साइकल त्यहाँबाट लोप भयो, लुइस भने आफू धुलोमा पछारियो । उसलाई त्यो बामपुङ्के देखेर रिस उठ्न नपाउँदै उसको मनपर्ने सुपरहीरोले लगाउने एकदमै सुन्दर र आकर्षक ड्रेसको पुरै सेट इनारबाट निस्कियो । पुनः लुइसले त्यो ड्रेसलाई लामो समयसम्म नियालेर हेर्न थाल्यो । र फेरि जसै उसले त्यो लुगा पहिरिएर खेल्नमात्र के थालेको थियो उपहार गायब भयो ।

यही क्रम दोहोरिँदै गयो । बामपुङ्केले व्याख्या गर्‍यो कि इनारले सधैं यसरी नै काम गर्दै आएको छ । समय यति छिटै बित्यो कि लुइसका साथीहरू बाहिर उसलाई खोज्दै आइपुगे । उनीहरूको आवाज सुनेर बामपुङ्के त्यहाँबाट भाग्यो । उसले यतिमात्रै भन्न सक्यो “उनीहरूले मलाई देखून्, यो म चाहन्न, तर तिमिले मलाई बिसन सक्छौ त्यसैले म तिमिलाई एउटा उपहार दिन्छु ।” उसले लुइसलाई एउटा सानो पोका दियो र भन्यो, “यो ठीक त्यस इनारको सानो रूप हो तर यो पनि त्यत्तिकै जादुई छ । यसलाई ठीक तरिकाले हेन्डल गर्न सिक अनि यसले तिमिलाई ठूलो आनन्द दिनेछ । गुडबाई ! मलाई बचाएकोमा धन्यवाद !”

केही दिनपछि लुइसले त्यस पार्सललाई खोल्ने निर्णय गर्‍यो । उसले पायो कि त्यसमा लुइस इनारनिर हाँसै खेलिरहेको तस्वीर भएको एउटा साधारण घडी थियो ।

लुइसले फेरि समय बिताउँदै गयो, तर जब त्यस घडीको सियोले ५ मिनेट मात्र के काटेको थियो एउटा सानो प्रकाशको किरण त्यहाँबाट निस्कन थाल्यो । लुइसले रमाउँदै खेलिरहेको त्यो तस्वीर हजारौं टुक्राटुक्रा भई चकनाचूर भयो र जुन फेरि एउटा एकलै दिकदार भएर बसेको बालकको तस्वीरमा परिणत भयो । लुइसले कुरा बुझ्न थाल्यो । उसले कोठामा पल्टिरहने वा टेलिभिजनको अगाडि बसेर विताएका दिनलाई सम्झियो, अब ती दिन कहिले पनि फर्कने छैनन् । उसले महसुस गर्‍यो कि इनारबाट उत्पन्न प्रत्येक उपहारहरूलाई सही तरिकाले उपयोग गरी आनन्द लिनु छ ।

त्यसदिनदेखि उसले पुस्तकहरू यसरी पढ्न थाल्यो जुन आजसम्म यसरी पढेकै थिएन, खेलहरू यसरी खेल्न थाल्यो जुन पहिले कहिल्यै खेलेकै थिएन, आजसम्म नबनाएका साथीहरूलाई बनाउन थाल्यो र यसभन्दा अघि कहिल्यै नसिकेका पाठहरू सिक्न थाल्यो.....। उसले आफ्नो वरिपरि भएका प्रत्येक कुराहरूलाई सुन्दर उपहारको रूपमा हेर्न र त्यसबाट बढीभन्दा बढी आनन्द लिन सिक्यो किनभने ऊ अब समयरूपी जादुई इनारबाट उत्पन्न कुनै पनि उपहारहरूलाई गुमाउन चाहँदैनथ्यो । ✨

प्रस्तोता : प्रेमराज लेखक, गीतानगर

स्रोत : Purity March, 2015

आपैलाई हीन सम्झनेलाई उत्तम प्रकारको ऐश्वर्य प्राप्त हुँदैन ।

— महाभारत

सच्चा गीता

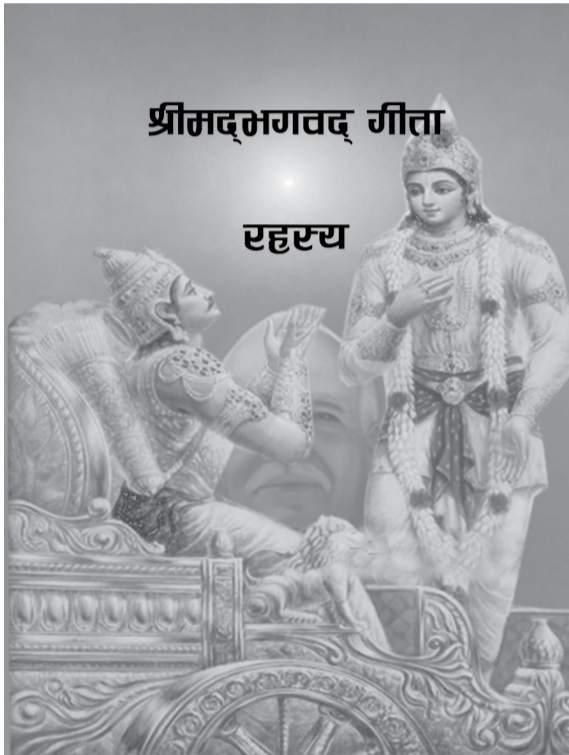
गीता चौथो अध्यायको दोस्रो श्लोकमा लेखिए अनुसार— 'महता कालेन सः योगः इह नष्टः' अर्थात् धेरै समय (समयान्तर) बितेका कारण कलियुगमा योग प्रायः नष्ट भएको छ । यसरी लुप्त नै भइसकेको ज्ञानलाई द्वापर युगमा विषादमा परेका अर्जुन (गढाकेश) लाई गीता ज्ञानद्वारा विषादबाट मुक्त गर्न श्री कृष्ण (सत् चित आनन्द स्वरूप) ले गर्नुभएको प्रयत्नको कथा महाभारत ग्रन्थमा पढ्न र सुन्नमा पाइन्छ । गीता ज्ञान पाउनेवालाको कर्म र योग दिव्य नै बन्दछ भने राजयोगको गुह्य ज्ञानबाट

कर्मयोगी बनी मोक्ष र मुक्ति पाउँदछ । यस्तो मोक्ष र मुक्ति दायक गीताको ज्ञान प्राप्तपछि पनि पूर्ण हिंसक बनी युद्धको निमित्त प्रस्तुत हुँदा गीता अर्कै अर्थमा प्रकाशमा आयो, जसकारण गीताको आन्तरिक उद्देश्य नै पनि लुप्त हुनपुग्यो । पूर्ण तमो भइसकेको दुनियाँ र मानवलाई पूर्ण सतो बनाउन वा असत्तर्फ उन्मुख संसारलाई सत्तर्फ लैजाने परमपिता परमात्मा सदा शिवका कर्तव्य वाचक नामहरू मध्ये "श्री कृष्ण"को नामको माध्यमबाट दिनुभएको सच्चा श्रीमद्भगवद् गीता प्रायः लोप नै भएको र अन्य अर्थ लिएका गीता हजारौं संख्यामा पाउँदा पनि संसार पूर्ण तमोप्रधानबाट भनै घोर तमोमा परिणत बन्दै गएको सर्वविदितै छ । यसैले विश्व कल्याणकारी, सत्यम् शिवम् सुन्दरम् परमपिता परमात्मा सदा शिव यस धरामा विगत ७९ वर्षदेखि एक वृद्ध मानव तनमा अवतरण हुनुभई दिइरहनुभएको सच्चा गीता ज्ञानलाई सर्व मानव लगायत जीवात्मा र प्रकृतिको कल्याणार्थ श्रीमद् भगवद् गीतामा भएका श्री भगवानुवाच र ज्ञान आर्जन गर्न इच्छुक अर्जुन (गुढाकेश)का सम्वादरूपी श्लोकहरूलाई सदा 'शिव' बाट प्राप्त सच्चा अर्थको सच्चा गीता प्रस्तुत गर्ने प्रयास हो यो । जसमा भएका कुनै पनि त्रुटिहरू पङ्क्तीकारका हुनेछन् ।

हाल पाइने गीताको टीका— आदि शंकराचार्य, रामानुजाचार्य, माधवाचार्य, निम्मार्काचार्य, बल्लभाचार्य तथा उहाँहरूका मुख्य शिष्यहरू लगायत अनेक महान् विद्वानहरू— महात्मा गान्धी, अरविन्द घोष, लोकमान्य तिलक, विवेकानन्द तथा स्वामि राम सुखदास आदिवारा गीताको टीका लेखी आ-आफ्नो मतलाई पुष्टि गर्न अनेक यत्नहरू भएका छन् । गीतामा उल्लेख आत्मा, परमात्मा, माया जगत् आदि विषयलाई टीकाकारहरूले देहमा नै रहेर देहकै गीतामात्र प्रष्ट्याएको पाइयो । कुनै पनि गीता देही (आत्मा) सत्मा रहेर व्याख्या

पढ्ती श्रेष्ठ, रत्ननगर, टाँडी
फोन नं : ९८४५१४२५२०

गरेको सत् अर्थको गीता पाइएन, फलतः सच्चा गीता लोप भयो । आत्मा (देही) मात्र सत्य हो, देह (शरीर) नश्वर तथा असत् नै हो (गीता, २/१६ :- नासतो विद्यते भावो नाभावो विद्यते सतः) । यसरी देह अर्थात् शरीरमा रही देहमा नै आधारित गीताको प्रस्तुतीले सही अर्थको गीता वा सच्चा गीतालाई यो संसारले प्राप्त गर्न सकेको छैन । देहलाई बुझाउने र बुझ्ने गरी

श्रीमद्भगवद् गीता

रहस्य

प्रकाशित एवं वितरित हरेक गीतालाई सत् वा सच्चा गीता भन्न कदाचित सकिन्न । कारण देह सदा असत् र नश्वर (नाशवान्) हो त्यही देहकै परिभाषा र व्याख्यामात्र भएकोलाई सच्चा कसरी भन्ने प्रश्न आउँछ ।

स्वयं भगवान्बाट भएको वचन त्यही हो र यदि हो भने अन्य शास्त्रहरू उपनिषद् लगायत भागवद् पुराणहरूसँग कतिपय श्लोकहरू मिल्न आउँछन् किन । श्लोकको संख्या पनि भागवद् पुराणको भिष्मपर्वमा उल्लेख ७४५ श्लोक र श्रीमद् भगवद् गीतामा भएका ७०० श्लोक अनुसार ४५ श्लोक कता गए ? फरक ४५ श्लोक भगवानुवाच कसले घटायो र किन ? जुन भाव र रहस्य भगवान्ले दिनुभएको थियो के त्यो सही श्रोतबाट थियो त ? यसको निर्धारण गर्ने साधन वा तरिका के हो ? यत्तिका विद्वानहरूको भास्य र टीकाको गीताहरूमध्ये कुनचाहिँ सही हो । हालसम्म पनि यस्ता अनगिन्ती प्रश्नहरू अनुत्तरित नै छन् । त्यसैले प्रकाशित गीताहरूमध्ये कुन चाहिँ सच्चा हो यो भन्न सकिन्न । ❀

इच्छा शक्ति.....

मानिसमा जति धेरै इच्छा हुन्छ त्यति नै दुःख बढ्दै जान्छ । इच्छा छ, त्यस अनुसारको ज्ञान पनि छ साथै क्रिया शक्ति पनि छ भने जीवन सरल, सफल र सन्तुष्ट बन्दछ ।

इच्छा छ, ज्ञान पनि छ तर क्रिया शक्ति छैन भने जीवन असजिलो महसुस हुन्छ । पाउने वा भोग्ने इच्छा हुन्छ, त्यसलाई कसरी प्राप्त गर्ने भन्ने तरिकासम्म पनि थाहा हुन्छ तर गर्न सकिदैन भने जीवन गान्हो महसुस हुन्छ । मानौं, चिया खाने इच्छा भयो, चिया पकाउने तरिका पनि थाहा छ तर उठेर पकाउन सकिदैन भने जो आनन्द पाउनुपर्ने हो त्यो पाइदैन । इच्छा उत्पन्न भयो त्यसलाई विधिवत लामो समयसम्म कर्ममा उतार्न सकिएन भने मनमा खिन्नता बढ्दै जान्छ र मनलाई मोड्नका लागि भित्री प्रयास हुनुपर्ने हुन्छ ।

तर माथिको कहानीमा जस्तै यदि आफै तयारी गर्न त आउँदैन, ज्ञान छैन तर कुनै बल वा विधि प्रयोग गरेर भए पनि प्राप्त गर्नसक्नुलाई पनि क्रिया शक्ति नै भनिन्छ । कसैलाई अनुनय विनय गरेर तत्कालका लागि उपलब्ध गराउन सकिन्छ । यसरी प्राप्त हुने प्रक्रिया अन्तर्गत भने आफू सधैं परनिर्भर भइरहनुपर्दछ । स्थूल कुरासँग सम्बन्धित इच्छा तथा ज्ञान भएर क्रिया शक्ति नहुँदा पनि त्यसलाई प्राप्त गर्ने विकल्पहरू हुन सक्छन् ।

विद्यार्थीलाई पढेर पास हुने इच्छा हुन्छ, राम्ररी पढियो भने पास हुन सकिन्छ भन्ने पनि ज्ञान हुन्छ, धेरैले मेहनत गरेर पास हुन्छन् पनि तर केही भने यसमा कमजोर हुन्छन् । कोही पढ्न बस्नै सक्दैनन् भने कोही बस्छन् तर पढ्न सक्दैनन्, पढ्न मन लाग्दैन । यस्तो अवस्थामा अरूले गर्ने प्रयास भनेको प्रोत्साहनमात्र हो । रुचि र लगनशीलता विद्यार्थी स्वयंले उत्पन्न गर्नुपर्छ । आफूभित्र लगनशीलता र एकाग्रताको विकास गर्नका लागि पहिलो र दीगो उपाय नै योग हो, ध्यान हो । यसले आफूभित्र एकाग्रताको विकास गराउनुका साथै क्षमताको बोध र विकास गराइदिन्छ ।

जीवनमा हरेक मानिसलाई शान्ति मिलोस्, जीवन सुखी रहोस् सधैं खुशी रहन सकियोस् भन्ने इच्छा हुन्छ । अब यी तीनैवटा चीज स्थूल त होइनन् । यी सूक्ष्म कुरालाई प्राप्त गर्ने ज्ञान हुन जरुरी हुन्छ । यसलाई न कसैसँग मागेर पाइन्छ, न कसैले दया गरेर दिएर हुने हो, यसको प्राप्तिका लागि हामी आफैले अभ्यास गर्नुपर्दछ ।

आजको संसारमा सबै मानिस खुशी चाहन्छन्, इच्छा छ । स्थायी खुशीको लागि भौतिक वस्तुको आधार लिएर हुँदैन, अध्यात्मको आधारले मात्र जीवनमा साँचो सुख प्राप्त हुन्छ भन्नेसम्म पनि थाहा छ तर जीवनलाई आध्यात्मिक बनाउन गान्हो छ भनेर पर-परै भइरहेको देखिन्छ । यहाँ इच्छा शक्ति पनि छ, शुरुवाती ज्ञान शक्ति पनि छ तर क्रिया शक्तिको कमी रहेका कारण उपलब्ध हुनुपर्ने कुराबाट वञ्चितै रहेको अवस्था छ । यसरी जीवनमा आवश्यक हुने सूक्ष्म क्रिया शक्तिलाई प्राप्त गर्न ध्यानको सहयोग लिन सकिन्छ । थोरैमात्र आफूभित्र ध्यान दिने हो भने हामी सम्पूर्ण रूपले आध्यात्मिक हौं । जीवन भनेको नै अध्यात्म हो । ❀

खुशी खुशीसँग प्राकृतिक विपत्तिको सामना गरौं

ब्रह्माकुमार हेमन्त, शांतिवन, आबूरोड

ईश्वरको मानवालाई मिलेको अनुपम उपहार हो— मानव जीवन ! जसलाई कसैले खेल भने, कसैले यसको तुलना फूलको बासनासँग गरे, कसैले युद्धभूमि भने त कसैले यसलाई नाटक भने। हो जीवन एउटा नाटक नै हो । परमात्मा, पुरुष (आत्मा), वा प्रकृति यी अनादि शक्तिहरूको सहयोगबाट बनेको सृष्टि रंगमञ्चमा चल्ने अनादि अविनाशी नाटक । जसरी नाटकमा बदलिने विविध रोचक, अद्भूत दृश्य देखेर मनोरञ्जन हुन्छ जसकारण नाटक हेर्ने सबैको इच्छा हुन्छ, यसरी नै जीवनरूपी नाटक पनि मानिसलाई सुख प्रदान गर्नका लागि हो । ती नाटक त दुई चार घण्टा चल्छन्, जसमा दश बीस जना कलाकार हुन्छन् । परन्तु पृथ्वीको विशाल स्टेजमा अनगिन्ती आत्मरूपी कलाकारले ५ हजार वर्षका लागि नाटक खेल्न उपस्थित छन् । जसरी दर्शक वा प्रदर्शक सही समयमा थिएटरमा पुग्छन् र आनन्द लिन्छन्, समय समाप्त हुनेबित्तिकै आ-आफ्नो घरमा पुग्छन् । यस्तै यस विशाल नाटकमा आत्माहरू सत्ययुग र त्रेतामा सुख तथा द्वापर र कलियुगमा दुःखको पार्टमा आउँछन्, तर जब कलिकालमा अति दुःख हुन्छ, धर्मग्लानिको समय हुन्छ र प्रकृति पनि तमोप्रधान हुन्छ तब सृष्टि नाटकको अन्त्य निकट हुन्छ । नाटकको अन्त्यमा डाइरेक्टर, नायक (हिरो) वा खलनायक प्रत्यक्ष हुन्छ यस्तै परमपुरुष परमात्मा जो सृष्टिरूपी नाटकको निर्देशक, रचयिता वा मुख्य एक्टरको भूमिका निर्वाह गर्नुहुन्छ, उहाँ स्वयं धरामा अवतरित भएर स्वयं सृष्टिनाटकको अद्भूत रहस्यको पर्दा खोल्नुहुन्छ ।

नाटकमा काम गर्ने कलाकार होस् वा हेर्ने दर्शक उनीहरूलाई नाटकको ज्ञान हुन्छ, जसबाट नाटकका दुःखदायी दृश्यबाट दुःख र सुखदायी दृश्यबाट सुखको अनुभूति गर्छन् । किनकि बदलिंदो नाटकलाई नाटक नै हो भनेर लिइन्छ त्यसमा अल्भिइ रहिंदैन । त्यस दृश्यलाई साक्षी भएर हेरिन्छ । नाटकबाट पाठ पढेर त्यसलाई भुलनुपुगिन्छ । नाटकमा पार्ट बजाउने पात्रलाई आफ्नो पार्टको सम्पूर्ण ज्ञान हुन्छ जसकारण ऊ दुःखको पार्ट बजाउँदा पनि भित्रैदेखि दुःखभन्दा अलग हुन्छ । सुख दुःखको दृश्यको प्रभावबाट भिन्न हुन्छ । उसले आफ्नो भूमिका निर्वाह वा अभिनयको आनन्द लिएर आफ्नो पार्ट पूरा भएपछि घरतिर लाग्छ । यसरी नै हामी पनि जब यस बेहदको नाटकको पार्टलाई यथार्थ जान्दछौं तब यसको प्रभावबाट हामी सहजै पार लाग्न सक्छौं ।

मानौं, नाटकको दृश्यमा दुःख वा युद्धको प्रसंग छ भने स्टेजमा त्यसै प्रकारको तयारी हुन्छ । कुनै बगैँचाको दृश्य वा त्यस्तै खालको पर्दा, गमला आदि राखिन्छ, यसो गर्दा पृष्ठभूमिले नाटकको मज्जा नै भिन्नै बनाइदिन्छ । यदि नाटकमा कुनै खुशीको प्रसंग छ तर सजावट मसानघाटको जस्तो गरियो भने वा दुःखको घटना छ तर सजावट चाँहिँ विवाहको जस्तो गरियो भने नाटकले दिन खोजेको आनन्दा वा शिक्षा प्राप्त गर्न सकिंदैन, मज्जा आउँदैन । यस्तै वर्तमान समय सृष्टि रूपी नाटकको अन्तिम दृश्य छ । शास्त्रमा पनि जुन कलिकालको विभत्स

भयानक वर्णन गरिएको छ वा सृष्टिको अन्त्य समयको निशानी बताइएको छ ती सारा कुरा सर्वत्र देखिन थालेका छन् । यसैलाई अति धर्म ग्लानिको समय भनिएको छ । धर्म ग्लानिको भाव कुनै हिन्दु, मुस्लिम, ईसाई जस्ता दैहिक धर्मको होइन परन्तु हर व्यक्ति, वस्तु वा तत्त्वको स्वाभाविक गुण धर्मको लोप हुनुसँगको कुरा हो । जसरी अग्निको स्वाभाविक धर्म ज्वलनशील हुनु हो, पानीको शीतलता, हावाको हल्कापन, धर्तीको क्षमा हो । जब सम्बन्धमा सद्गुणरूपी धर्मको अभाव हुन्छ, तत्त्वमा सुख दिने गुण-धर्मको अभाव हुन्छ, व्यक्ति वा प्रकृति जब आफ्नो स्वाभाविक कर्तव्य गर्न योग्य रहँदैन । गुण विलुप्त हुनुपुग्छन् तब तिनै गुणहरू हामीमा भर्नको लागि परमात्मा फेरि आउनुहुन्छ ।

वर्तमान समय कहीं धर्ती काँपिरहेको छ, भने कहीं सुनामी, कहीं आगो त कहीं अति वर्षाका कारण विनाश जस्ता दृश्य देखिइरहेका छन् । भर्खरै मात्र नेपालमा भीषण भूकम्पद्वारा महाविनाशको झलक देखियो, त्यो वास्तवमा मानिसलाई हलचलमा ल्याउने खालको थियो । परन्तु यस्ता अचानक अप्रिय घटनाहरू हुँदाखेरि दिललाई कमजोर गर्नाले, रुनाले, कराउनाले आफैँमाथि अझ बोभमात्र थपिँदै जान्छ । सृष्टिरूपी नाटकमा यी सबै दृश्यलाई साक्षी भएर हेर्नमा भलाइ छ । प्राकृतिक विपत्ति त मात्र सृष्टि परिवर्तनका केही घटनाहरू हुन् । ती सधैं रहँदैनन् । जस्तै जुन कुरा नाटकमा देखिन्छ ती सदा एकनास रहँदैनन् । नाटकका बदलिँदा दृश्यहरूसँग भयभीत हुनु छैन र डरलाग्दा दृश्यहरू वा खलनायकका रौद्र रूपसँग डराएर नाटकशालादेखि भागनु पनि राम्रो मानिंदैन । भयानक दृश्यलाई साक्षी भएर हल्लौं र कलाकारको प्रशंसा गर्दछौं । यदि जीवन पनि एउटा नाटक हो भने, प्राकृतिक विपत्तिहरू पनि सधैं रहनेवाला होइनन् त्यसैले डराएर भागनाले के फाइदा ?

प्रजापिता ब्रह्माकुमारी ईश्वरीय विश्व विद्यालयकी प्रथम संचालिका मातेश्वरी जगदम्बा सरस्वती यस्ता विकराल बाधाहरूलाई आफ्नै योग शक्तिको बलका आधारमा विजय प्राप्त गर्नुहुन्थ्यो । उहाँ सृष्टि नाटकमा हुने आत्माहरूको दुःखको कारण सरल तरिकाले बताउनुहुन्थ्यो, समाधान पनि उत्तिकै सरल दिनुहुन्थ्यो । जीवनलाई नाटककै हिसाबले बुझ्नु अनि त्यसरी नै चल्नुपर्छ भन्नुहुन्थ्यो । अशान्त, तमोप्रधान, पतित प्रकृतिलाई पनि योग शक्तिद्वारा पावन बनाउनुहुन्थ्यो । उहाँ राजयोगको कुशल वा सवोत्तम अभ्यासी तथा स्वरूप हुनुहुन्थ्यो । जसले प्रकृतिलाई पनि जित्नुभएको थियो । सृष्टि नाटकको नियम अरूलाई उत्तम तरिकाले बुझाएर प्राकृतिक प्रकोपसँग आफू पनि हल्का रहनुहुन्थ्यो भने अरूलाई पनि हल्का रहने युक्ति बताउनुहुन्थ्यो ।

त्यसैले हे परमप्रिय परमात्माका प्रिय सन्तान आत्माहरू सृष्टिरूपी नाटकका यी दृश्यहरूबाट डराउनुको सट्टा स्वयं आत्मा पुरुष बनेर शक्तिशाली स्थिति वा हाँसी-खुशीसाथ यी विनाश लीलालाई साक्षी भएर हेरौं । हरदम परमात्मालाई साथी बनाएर चलौं तब, यी प्राकृतिक घटनाहरूको हामीमाथि हुने प्रभाव कम हुँदै जानेछ । योगद्वारा परमात्माबाट शक्ति लिएर स्वयंको मनोबलमा वृद्धि गरौं र अचानक हुने यस्ता प्राकृतिक विपत्तिलाई खुशी खुशीसँग सामना गरौं । ✨

बाबाको प्यार

ब्रह्माकुमारी सरु, नारायणगढ

यो दिल हरपल गाउँछ
तिम्रो महिमाको गीत
संगमयुगमा बनेछ
यो स्नेहको प्रीत ।

बदलियो जीवन हाम्रो
पाई तिम्रो ममता
दिई प्यार पुचकार
अहिले गयौ कता कता ।

हामीलाई भाग्यशाली बनायौ
स्वयंको अधिकार दिलायौ
तर सम्पूर्णताको लक्ष्य भेदी
साकारबाट बिलायौ ।

श्रद्धाकी तिमी फूल हो
सृष्टि स्थापनाकी मूल
जीवनलाई सही दिशा दिने
निकाल्दै विकारको शूल ।

नारी शक्ति महानताको प्रमाण
दुर्गा काली सरस्वती स्वरूपिणी
मुक्ति अनि जीवनमुक्तिकी
परमात्मा वरदायिनी ।

यज्ञ स्थापनाको सहभागीनी
परमात्मा ज्ञान विणा वादिनी
ईश्वरीय सेवामा गन्थौ जीवन बलिहार
स्वीकार प्यारी मम्मा श्रद्धा सुमनका यी पुष्पहार ।

जगत् जन्नी माँ

तिमी हो काली, तिमी हो दुर्गा
तिमी हो जगकी जननी माँ
तिमी हो ज्ञानकी सरल स्वरूपा
तिमी हो गुणकी धारा ।

योगको अग्नि जलाई तिमिले
भष्म गन्थौ सब विकारको
तपस्याकी तिमी प्रेरणा स्रोत हो
अनुपम नमूना साधना पथको ।

कर्मभोगमा भयानक परीक्षा
गन्थौ सामना हाँसी-हाँसी
न योग छोड्यौ, न ज्ञान छोड्यौ
न त नित्य कर्मका अंश कुनै ।

पालना तिम्रो यस्तो अलौकिक
कारण बन्थौ तिमी माँ सबकी
न त बाल रहे, न त वय रहे,
न त वृद्ध नै, तिमी माँ जगकी ।

गष्टोतोहा

लिए बाहिर गइहाल । आफ्नै सम्झने भूल नगर । एउटा कुशल अभिनेताले जस्तै अभिनय गर तर यो सत्यलाई नभूल कि मिलेको पार्ट पूरा गरिरहेको छु । जीवात्माहरूले संसाररूपी रंग मञ्चमा आ-आफ्नो अभिनय पूरा गरिरहेका छन् । गहिरो निद्रा हुँदा आफू हुनुको पनि महसुस रहँदैन, अहम्-भाव लुप्त रहनाले मोहको बन्धन काटिनेबित्तिकै आत्माले आरामको अनुभव गर्दछ ।

म, तेरो, मेरो का यी दलदलमा उत्रिदै डुब्दै हडबडाइरहन्छ । यस बन्धनबाट उपराम रहने युक्ति सिकियो भने देवी देवताजस्तै चुस्त र स्फूर्त तथा ताजगी रहिन्छ । गहिरो निद्रामा सुख दुःखको बोध नहुने भएकाले आनन्दमय भइहालिन्छ । मोहलाई छोडेपछि जागृत अवस्थामा पनि हामी यस्तो अनुभव गर्न सक्दछौं । जसरी बैंकको केसियरले करोडौंको नोट गन्ती गर्दा पनि सदा उपराम रहन्छ । कदम कदममा पैसालाई पत्थरसमान मान्दै निर्मोही रहन्छ ।

प्राकृतिक सिद्धान्त अटल छ । यसलाई तोडेर मोडेर आफ्नो अनुकूल बनाउन सकिदैन । हामी आफैले यी सिद्धान्तअनुसार आचार विचार र व्यवहार बनाउनु पर्ने हुन्छ । षड विकारहरूमध्ये व्यापकरूपमा प्रभावित गर्ने मोहरूपी महारोगबाट बचनका लागि भुरपुर कोसिस गर्नुपर्दछ । मोहको सट्टा प्रीति राख्न सक्थौं भने शोकको सट्टामा सदा आनन्द र आत्मीयताको अनुभूति हुनेछ । मोह कुनै पदार्थ वा शक्ति होइन, यो केवल भ्रम हो । बाल्यकालबाट हामी आफैले मोहलाई बलियो गरी समातेका छौं । हाम्रो शरीररूपी घरलाई हामीले नै समातेका हौं । अन्त्यमा शरीर छोड्ने बेलामा एक पटक पनि यिनले हामीलाई— 'ए आत्मन् कहाँ जान लागेको हो, मलाई छोडेर !' भन्नेवाला छैनन् । जसरी प्रकाशको अभावलाई अन्धकार भनिन्छ त्यस्तै ज्ञानको अभावलाई मोह भनिन्छ । यसबाट बचनका लागि निरन्तर जागरुक रहेर मोह संस्कारलाई मेटाउने चेष्टा गर्नुपर्छ । यसका लागि घर वा संसारबाट पलायन हुनु छैन बरु जसरी भाडामा लिएको घर वा गाडीसँग ममत्व राखिँदैन, त्यस्तै संसार सागरमा रहँदा-रहँदै पनि कमल समान उपराम रहनु छ ।

यस शरीररूपी रथमा आत्मा रथी, मन घोडा, बुद्धि लगाम र कर्म क्षेत्र नै कुरुक्षेत्र हो । मोह कौरव सेनाको सेनापति हो । ज्ञानको धनुष वा योगको बाणद्वारा अर्जुन बनेर मार्नु छ । यसका लागि बुद्धिको लगाम शिव भगवान्को हातमा दिएर अर्थात् उहाँको आज्ञा अनुसार चलेर शक्तिले होइन युक्तिले मोहजित बन्नु छ । सत्कर्मको पूँजी जमा गर्नु छ । प्रेमको सट्टा मोहरूपी महारोगबाट ग्रस्त हुनु छैन । जसरी वृक्षमा लागेको फूलबाट बनेको फललाई एक दिन गिर्नु नै पर्छ त्यसरी नै जन्म-मृत्युको अटल क्रमलाई कसैले टाल्न सक्दैन । जसरी जन्मँदा पनि कुनै सम्बन्धीलाई चिन्दैनथ्यौं त्यस्तै मर्ने समयमा कोही पनि सँगै जाँदैन । कसैको शरीरमा लट्टु नबनी आत्माभिमानी बनिरहौं । मोह र क्रोधमा अल्झिरहनाले स्मृति स्वरूप बन्न सकिँदैन । हाम्रो पाप र पुण्य अनुसार नै प्रालब्ध मिल्दछ । त्यसैले ईश्वरीय लगनमा मग्न भएर खुशी र सम्पन्न बनौं । सृष्टिको आदिमा, हामी आत्माहरू सर्वगुण सम्पन्न, सोह्र कला सम्पूर्ण, सम्पूर्ण निर्विकारी अहिंसा परमोधर्म थियौं । ❀

पिज्जा

एउटी पत्नीले आफ्नो पतिसँग भनिन्— आज धुनका लागि धेरै कपडा ननिकालिस्योस् है ।
पति— किन ?

पत्नी— हाम्रो काम गर्ने दिदी दुई दिन आउँदिनन् ।

पति— किन ?

पत्नी— तीज मनाउन छोरीको घर जान्छु भन्दै थिईन् ।

पति— ठीकै छ, धेरै कपडा निस्कँदैनन् ।

पत्नी— शिवको पूजाको लागि के उनलाई ५०० रूपयाँ दिऊँ ? चाडबाडको बोनस पनि त्यही हुन्छ । एकै छिनपछि यही भएर जान्छु भनेकी छु ।

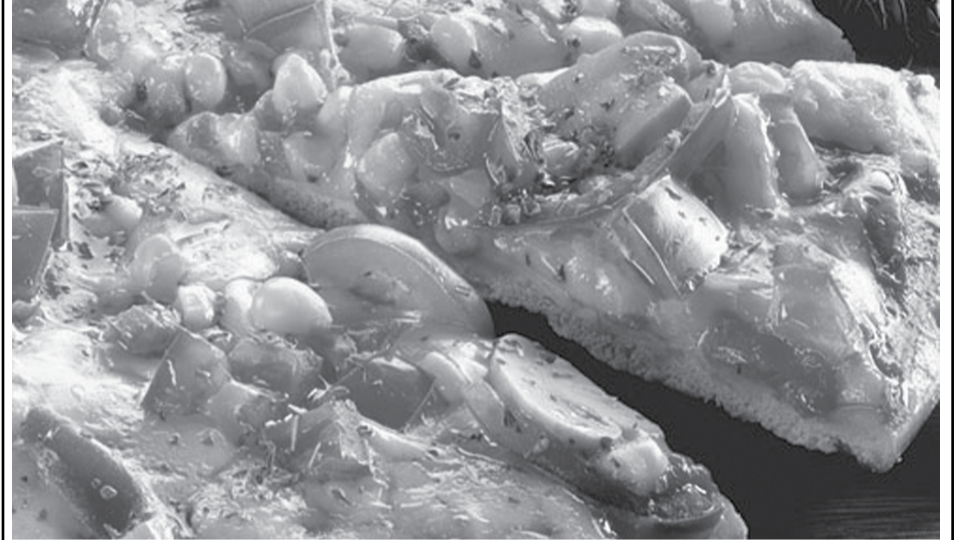
पति— किन ? अब दशैं आइरहेको छ । त्यतिखेरै दिने हो । अधिपछि दिएर बानी बिगार्नु हुन्न ।

पत्नी— गरिब बिचरी ! छोरी, नाति-नातिनासँग भेटघाट गर्न गइरहेकी छु । उनीहरूलाई पनि राम्रो लाग्छ नि फेरि महंगाइको मारमा उसको तबलबाट मात्रै कसरी चाड मनाउलिन् !

पति — तिमी पनि, आवश्यकता भन्दा बढी नै भावुक भइहाल्छ्यौं..... ।

पत्नी— ए होइन, म आजको पिज्जा खाने कार्यक्रमलाई रद्द गरिदिन्छु..... त्यत्तिकै पाँच सय रूपयाँ उड्छ । एक पाउ बराबरका ती आठ टुक्राका पछि ।

पति— वाह! वाह! के भन्ने— मेरो मुखबाट पिज्जा खोसेर एउटी नोकर्नीको थालमा ! अचम्मै छ !

(तीन दिनपछि पोछा लगाउँदै गरेकी काम गर्ने दिदीसँग पतिले (मालिकले) सोधे ।)

पति— के छ माइली दिदी, कस्तो रह्यो छुट्टी, कसरी मनाउनुभयो तीज ?

माइली— धेरै राम्रो भयो साहब..... साहुनी म्याम साहबले पाँच सय रूपयाँ दिनुभएको थियो नि, दशैंको बोनस भनेर..... ।

पति— छोरी, नाति, नातिनासँग बसेर कुराकानी गर्नुभयो त ?

माइली— भेटघाट भयो मालिक, साह्रै मजा लाग्यो, दुई दिनमा ५०० रूपयाँ खर्च भयो ।

पति— कसरी खर्च भयो त ५०० रूपयाँ ?

माइली— नातिका लागि— १५० रूपयाँको सर्त, ४० रूपयाँको खेलौना, छोरीलाई ५० रूपयाँको लड्डु, ५० रूपयाँको लड्डु मन्दिरमा प्रसाद चढायौं, ६० रूपयाँ गाडी भाडा..., २५ रूपयाँको चुराहरू, ज्वाइँका लागि एउटा ५० रूपयाँको राम्रो पेटी, बचेको ७५ रूपयाँ बच्चाहरूलाई कापी कलम किनेर दिनु भनेर छोरीलाई सुम्पिदिएकी छु । फाडू पोछा लगाउँदा लगाउँदै उसका मुखमा सबै हिसाब मुखाग्र थियो ।

“मालिक” पति जी आश्चर्यमा मन-मनै विचार गर्न थाले । उसका आँखा अगाडि तिनै आठ टुक्रा पारिने ठूलो पिज्जा घुम्न थाल्यो..... एक एक टुकाले उसको दिमागमा हथौडाले हानेभैं हान्न थाल्यो । आफ्नो एउटा पिज्जाको खर्चले काम गर्ने दिदीको घरमा एउटा चाड नै टरेको खर्चसँग तुलना गर्न थाल्यो । पहिलो टुक्रा बच्चाको ड्रेस, दोस्रो टुक्रा लड्डु, तेस्रो टुक्रा मन्दिरको प्रसाद, चौथो टुक्रा खेलौना, पाँचौं टुक्रा चुरा, छैटौं टुक्रा ज्वाइँको पेटी, सातौं टुक्रा बच्चाको लागि कापी कलम.... ।

आजसम्म उसले सधैं पिज्जाको एउटामात्र पाटो देखेको थियो, कहिल्यै पनि पल्टाएर हेरेको थिएन— पिज्जाको अर्को पाटो कस्तो देखिन्छ..... । तर आज काम गर्ने माहिली दिदीले उसलाई पिज्जाको अर्को पाटोको साक्षात्कार गराइदिइन् । पिज्जाको आठै टुकाले उसलाई जीवनको अर्थ सम्झाएर गए..... । “जीवनको लागि खर्च” हो वा “खर्चको लागि जीवन”को नवीन अर्थ एकै भट्कामा उसले बुझ्यो ।

गौरीगञ्ज, चितवन : सात दिवसीय राजयोग शिविरको समुद्घाटन गर्नुहुँदै श्री पाञ्चायन शिव मन्दिरका अध्यक्ष डा. देवी प्र. कँडेल, प्रा. द्वय राममणि काफ्ले एवं रमेश ढकाल, ब्रह्माकुमारी लक्ष्मी दिदी, ब्रह्माकुमारी कविता तथा अन्य ।

विजय विकाश श्रोत केन्द्र, गैडाकोट : "ART OF POSITIVE LEADERSHIP" कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी लक्ष्मी दिदी, श्रोत केन्द्रका अध्यक्ष हरि सापकोटा, ब्रह्माकुमारी कमला, प्रशिक्षक ब्रह्माकुमार विजय तथा अन्य ।

रामनगर, चितवन : सात दिवसीय राजयोग शिविर कार्यक्रमको समापन सत्रमा सतनचुली वन उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष याम बा. रानालाई ईश्वरीय उपहार प्रदान गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी लक्ष्मी दिदी, ब्रह्माकुमारी वीना एवं विष्णु ।

लाँकुरी भञ्ज्याङ, ललितपुर : वैशाख १२ गतेको महा विनाशकारी भूकम्पबाट पीडित भामरी गाउँका ५० परिवारलाई राहत स्वरूप ब्याँकेट एवं लत्ता कपडा वितरण गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी कुमारी साथमा अन्य ।

गैडाकोट, नवलपरासी : ओम् शान्ति मार्ग क्षेत्र विकास समितिद्वारा निर्मित प्रवेश द्वारको उद्घाटन गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी लक्ष्मी दिदी, चन्दादाता नन्दलाल भट्टराई, ओम् शान्ति मार्ग क्षेत्र विकास समितिका अध्यक्ष दुर्गा प्रसाद पौडेल तथा अन्य ।

घादिङ : रातोमाटे, गुम्दी र धुवाँकोट अर्गलेमा भूकम्प पीडित ३५० परिवारलाई राहतस्वरूप प्रति परिवार एक बोरा चामल, एउटा ब्याँकेटका साथै, नून, चिनी, चना, मटर, साबुन तथा कपडा वितरण गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमारी अम्बिका एवं ब्रह्माकुमारी सुवर्ण तथा ब्रह्माकुमारी रीता ।

बतासे डाँडा, सिन्धुपाल्चोक : बतासे डाँडा गा.वि.स. वार्ड नं- २ र ५का २०० पूकम्प पीडित परिवारलाई सेवाकेन्द्रको तर्फबाट प्रतिपरिवार एक एक वटा त्रिपाल र ब्याँकेट वितरण गर्नुहुँदै ब्रह्माकुमार अर्जुन तथा ओम् प्रकाश गौचन ।

चनौली, चितवन : सेवाकेन्द्रमा आयोजित स्नेह मिलन कार्यक्रम पश्चात् ग्रुप फोटोमा स्थानीय विशिष्ट महानुभावहरूका साथमा ब्रह्माकुमारी सुवर्ण, ब्रह्माकुमारी सविता, ब्रह्माकुमारी सुनिता, ब्रह्माकुमार नवराज तथा अन्य ।

आदरणीय पाठकवृन्द,
आध्यात्मिक ज्ञानद्वारा सबैलाई आलोकित गर्ने शुभ इच्छालाई साकार रूप दिने क्रममा ज्ञानज्योति मासिक पत्रिकालाई विगत पन्ध्र वर्षदेखि हजुरहरु समक्ष पठाउने मौका पाएका छौं । हजुरहरुको न्यानो सहयोगले हामीलाई अझ उमङ्ग उत्साह र हौसला प्रदान गरेको छ । हजुरहरुको यो सहयोगप्रति ज्ञानज्योति परिवार हृदयदेखि नै आभार व्यक्त गर्न चाहन्छ । यसैगरी आगामी दिनहरुमा यो पत्रिकाले अझै स्तर तथा गुणात्मक संख्या बढाई परमपिता परमात्माको सन्देशलाई जन-जनसमक्ष पुऱ्याउन यहाँहरुको ठुलो योगदान रहने कुरामा विश्वस्त छौं । हामीलाई विश्वास छ, श्रावण महिनाबाट नयाँ अड्क शुरू हुने भएकोले आवश्यक संख्या समयमा नै टिपाइदिनु भएमा त्यसै अनुसार पत्रिका उपलब्ध गराउन सजिलो हुनेछ ।
सहयोगको लागि धन्यवाद ।
- ज्ञानज्योति परिवार

प्रापक : _____

